

KVINNOFRONTEN

Box 2007, 128 21 Skarpnäck
e-post: kvinnofronten@sverige.nu
Org. nr: 802411-0119
Plusgiro: 5 56 23 - 3
hemsida:
www.kvinnofronten.nu

Till

UTRIKESDEPARTEMENTET

Regeringskansliet

103 33 Stockholm

YTTRANDE

över Ds 2022:24 – Sveriges medlemskap i Nato – diarienummer UD2022/14304.

Sammanfattning

Kvinnofronten *motsätter* oss promemorians förslag. Beslutet att ansöka om svenskt medlemskap i Nato togs utan demokratisk ordning. Det har inte föregåtts av någon offentlig debatt, utgick från en hastigt framtagen rapport som helt saknade konsekvensanalys, och bryter helt mot den tidigare utrikes- och säkerhetspolitik som Sverige drivit hittills i modern tid.

Insyn och delaktighet är grunden för en demokrati. För att beslut kring ett eventuellt svenskt medlemskap i Nato ska fattas demokratiskt måste regering och riksdag först ha garanterat att ett brett folkligt stöd har inhämtats. Det har inte skett idag och beslutet liksom promemorians förslag saknar därför legitimitet.

Den aktuella promemorian framställer dessutom ett svenskt medlemskap i Nato som något odelat positivt och helt oproblematiskt, utan att diskutera alternativa förhållningssätt ens inom ramen för ett svenskt Nato-medlemskap.

En vidare utredning, med en konkret konsekvensanalys, följt av en offentlig debatt, behöver därför göras innan riksdagen kan ta ställning till eventuella förslag.

Kommentarer

6. Godkännande av Sveriges medlemskap i Nato

6.2 Godkännande av nordatlantiska fördraget

Kvinnofronten *motsätter* oss helt förslaget att Sverige ska ansluta sig till nordatlantiska fördraget. Sverige har hittills fört säkerhetspolitiken att samarbeta med andra länder och inom internationella försvarssamarbeten, men att *inte* vara med i någon militärallians. Detta är avgörande av flera skäl.

MILITÄRBLOCK

Medlemskap i Nato stärker uppdelningen av världen i fientliga militärblock. Sådana militärblock innebär i sig att den militära upprustningen och instabiliteten i världen ökar. Sverige skulle genom ett medlemskap i Nato därmed få svårare att arbeta för nedrustning och fred.

KÄRNVAPEN

Nato är en militärallians som rustar för krig med kärnvapen. Nato förfogar över kärnvapen och placerar ut dem i sina medlemsländer. Sverige har hittills inte velat

bli delaktigt i att på så sätt öka risken för kärnvapenkrig, eller bidra till att legitimera kärnvapen och kärnvapenanvändning. En Sifo-undersökning visar också att denna politik har ett brett folkligt stöd – närmare 8 av 10 medborgare, 78 procent av det svenska folket, vill att Sveriges regering agerar för ett totalförbud mot kärnvapen.

Kärnvapnens själva syfte är förintelse. I Nagasaki och Hiroshima brändes, krossades och strålades nära hälften av befolkningen ihjäl omedelbart, många fler dog senare av strålningsskador och medföljande cancer. Dagens kärnvapen har betydligt större kapacitet än de som fälldes över Nagasaki och Hiroshima, många är nu över tusen gånger kraftigare. Kärnvapen är idag ett av de största hoten i världen mot människor, miljön och hela planeten. Det går inte att ”vinna” ett kärnvapenkrig.

Kvinnofronten anser att Sverige därför måste fortsätta verka för fred och nedrustning, och kräver att Sverige snarast ska underteckna FN:s konvention om förbud mot kärnvapen.

KRIG

Medlemskap i Nato betyder att Sverige måste strida i de krig Nato väljer att föra. I Natos medlemsstater ingår länder som inte är demokratiska, som Turkiet och Ungern, och Nato har flera gånger deltagit i krig som blivit allvarligt kritiserade för krigsbrott. Som medlem i Nato skulle Sverige även kunna tvingas delta med soldater och krigsmateriel, där Nato väljer att kriga.

Precis som andra i Sverige blev Kvinnofronten djupt oroad av Rysslands krigsangrepp mot Ukraina. I sådana lägen är det lätt att dras med i rädsla. Men stora och avgörande beslut ska inte pressas fram av en skrämmande situation. Tvärtom är det just då vi behöver stanna upp, tänka efter och noga diskutera vad olika beslut egentligen innebär. Rädsla för *en* kärnvapenmakt kan inte lösas genom att liera sig med en annan. Historien visar oss också att den patriarkala föreställningen om att vilja ha mest vapen och därmed makt för att kunna vad promemorian kallar ”avskräcka” – det vill säga kunna skrämma andra till underkastelse – i praktiken oftast lett till *mer krig* snarare än fred.

ALLIANSFRIHET

Medlemskap i Nato är att ge upp alliansfriheten – alltså att Sverige står utanför de stora militärblocken och kan välja vilka samarbeten vi vill ha och när. Det är just Sveriges alliansfrihet som har bidragit till att vårt land har haft en unikt lång period av fred. Det har också gjort det möjligt för Sverige att medla i konflikter i världen. Ett svenskt medlemskap i Nato skulle få till följd att Sveriges långa tradition av fred och konfliktmedling tar slut.

ALLT DETTA INNEBÄR därmed att ett svenskt medlemskap i Nato snarare riskerar att öka svensk utsatthet, det vill säga få motsatt syfte än det som sägs vara skälet till ansökan om medlemskap. Men i promemorian framställs det som självklart att ett svenskt medlemskap skulle innebära minskad risk för konflikt i hela norra Europa. Det är en grov förenkling av verkligheten, och *inte* någon seriös analys.

Ett godkännande av nordatlantiska fördraget vore att lämna över beslutanderätten över Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik till Nato. Att det säkerhetspolitiska läget i norra Europa förändrats av Rysslands anfallskrig mot Ukraina betyder inte att Sverige bör lägga sig platt för Nato. I sin ansökan om medlemskap har Sverige, till skillnad från andra länder, inte ställt några krav på sådant som är självklart för de flesta medborgare, som exempelvis att svensk vapenexport inte får krävas till stater (inklusive Nato-länder) som kränker mänskliga rättigheter, att inga kärnvapen ska tillåtas på svenskt territorium och att inga utländska militärbaser ska accepteras inom Sveriges gränser.

Promemorians förslag är därmed inte förenligt med demokrati, eftersom såväl

offentlig folklig debatt som konsekvensanalys kring detta helt saknas.

Frågan om vad ett svenskt medlemskap i Nato skulle innebära och hur Sverige ska förhålla sig till alla delar av vad ett Nato-medlemskap skulle kunna medföra, måste utredas ordentligt, en konsekvensanalys sett ur olika perspektiv måste göras, och en offentlig debatt måste ha förts, innan välgrundade konkreta förslag kan läggas fram till riksdagen.

Kvinnofronten anser att Sverige ska fortsätta vara en fri röst **mot** kärnvapen, och **för** demokrati, mänskliga rättigheter, nedrustning och fred i världen.

7. Lagändringar med anledning av Sveriges medlemskap i Nato

7.1.2 Befogenheter för regeringen att begära stöd av Nato

Kvinnofronten **motsätter** oss att regeringen ges befogenhet att begära militära styrkor av Nato eller överlåta förvaltningsuppgifter på Nato. Konsekvenserna av lagändringen måste utredas ordentligt innan beslut kan fattas om vilka eventuella befogenheter som ska gälla riksdag respektive regering.

7.1.3 Säkerställande av riksdagens insyn och inflytande

Kvinnofronten oroas av promemorians påstående om att det inte behöver finnas någon ytterligare formell skyldighet för regeringen att informera eller samråda med riksdagen om dessa beslut. Vi oroar oss vidare över att promemorian tycker att det räcker med att skriva att regeringen ”*bör*” lämna information ”*i den utsträckning det är möjligt*” till berört utskott. Sådana vaga formuleringar visar att det även här saknas konsekvensanalys.

7.1.4 Lagreglering av utländska styrkors befogenheter och förutsättningar att verka i Sverige

Även i promemorians påstående att det inte krävs några författningsändringar avseende stödjande militär personals befogenheter och förutsättningar att verka i Sverige saknar Kvinnofronten konsekvensanalys.

7.2 Status för Nato, nationella representanter och organisationens internationella stab

Kvinnofronten är därmed oroad över att promemorian även när det gäller immunitet och privilegier för internationella organ och personer med anknytning till sådana organ helt saknar konsekvensanalys.

HELA DETTA KAPITEL skulle behöva en vidare utredning och debatt innan förslag kan läggas eller beslutas.

9.1 Sveriges medlemskap i Nato

9.1.2 Konsekvenser för Sveriges säkerhet

9.1.3 Konsekvenser för Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik

Kvinnofronten delar **inte** promemorians odelat positiva bedömning av ett svenskt medlemskap i Nato. Promemorian påstår, utan någon motivation, att ett svenskt medlemskap skulle innebära en ”*konfliktavhållande effekt i norra Europa*” och självklart ”*bidra till fred och säkerhet i hela euroatlantiska regionen*” – utan att nämna eller föra någon diskussion kring att detta **inte** är en uppfattning som delas av organisationer som arbetar för fred och fredlig konfliktlösning.

Inte heller diskuterar promemorian alls vilka risker det ens eventuellt skulle kunna innebära att Sverige skulle göra sig delaktig i en **kärnvapenallians**. En sådan bristande analys är varken trovärdig eller förenlig med en regeringspromemoria i ett demokratiskt samhälle.

I en enda mening slarvar promemorian vidare förbi eventuella konsekvenser för

Sveriges utrikes- och säkerhetspolitik, och nämner inte med ett ord att vi kunnat se hur beslutet att ansöka om svenskt medlemskap i Nato *redan* har påverkat att Sverige exempelvis gått med på flera krav från det odemokratiska Turkiet, både om vapenexport och utlämnande av flyktingar.

Avslutningsvis

Kvinnofronten motsätter oss samtliga förslag i promemorian och kräver en ordentlig utredning av frågan innan konkreta förslag kan lämnas till riksdagen för beslut.

Som förklarats ovan togs beslutet att ansöka om svenskt medlemskap i Nato utan demokratisk ordning. Därmed saknar såväl beslutet att ansöka om medlemskap som promemorians förslag legitimitet. *Om regeringen trots legitimitetsavsaknaden ändå väljer att fortgå med ansökan om svenskt Nato-medlemskap, måste ett absolut minimum av krav* vara:

- att svensk vapenexport inte får göras till stater (inklusive Nato-länder) som kränker mänskliga rättigheter,
- att inga kärnvapen ska tillåtas på svenskt territorium, samt
- att inga utländska militärbaser ska accepteras inom Sveriges gränser.

Kvinnofronten är av samtliga skäl som tagits upp i detta remissvar **emot** ett svenskt medlemskap i Nato.

Kvinnofrontens arbetsgrupp

I Kvinnofrontens remissvarsgrupp har Gerda Christenson, Åsa Christenson, Eva Larsson, Monica Samuelsson och Amin Wikman ingått.

Stockholm den 14 november 2022

Kvinnofronten